

Verslag van de laatste 4 á 5 maanden

(Begin juli t/m half november 2022)

Juli

In juli waren Wijny van den Bovenkamp en ondergetekende zes dagen in Komló, waarbij de uitreiking van de bul aan Stella centraal stond.

Stella en Wijny op weg naar de aula

Cum Laude geslaagd

Stella werkt nu als tandarts in Pécs en is zich daarnaast aan het specialiseren in de orthodontie. Ze heeft acht jaar lang in het zogenoemde Studiefonds gezeten; morele en financiële steun ontvangen. Stella was ook voor de andere jongeren in de groep een geweldig voorbeeld.

In juli jl. organiseerden we ook een boekenmiddag voor de kinderen in onze wijk. Alle kinderen en jongeren t/m 16 jaar mochten een nieuw boek komen uitzoeken.

Van te voren hadden we bij de boekhandel in Komló 70 kinderboeken besteld, we hadden er nog zo'n 40 boeken liggen. Het was een erg warme dag, maar ondanks de hitte kwamen er zo'n 65 kinderen. Het was weer een waar feest! Ieder kind ging blij met een nieuw, zelf uitgekozen boek naar huis.

We hadden een ontmoeting met Izabella.

Izabella heeft in het verleden drie jaar in het Studiefonds gezeten. Ze is daarna als verkoopster aan het werk gegaan, mede door druk van haar ouders. Sinds vorig jaar volgt ze naast haar baan een studie in deeltijd, omdat ze ook wel ziet dat ze anders niet verder komt terwijl ze wel die behoefte heeft. Izabella ontvangt vanuit het Studiefonds een bijdrage in de kosten voor haar huisvesting. Om precies te zijn: de kosten voor water en stroom. Hier zit een hele geschiedenis achter. Izabella is twee jaar geleden door haar ouders uit huis gezet omdat ze ook weer wilde gaan leren.

We brachten ook een bezoek aan het kindertehuis in Komló.

Hier wonen 10 kinderen tussen de 10 en 17 jaar die uit huis geplaatst zijn door de kinderbescherming. Alle kinderen hebben een achterstand in hun ontwikkeling. We namen voor alle kinderen een knutseldoos mee, want knutselen doen ze allemaal graag. Met gejuich werden we ontvangen.

Het was fijn om daar een middag te zijn. We kennen meerdere kindertehuizen in Hongarije. Hier heeft men echt hart voor de kinderen, de sfeer is goed.

Vanwege de wet op de privacy zijn de foto's afgeplakt.

We hadden een ontmoeting met József, een kandidaat voor het Studiefonds. Hij werd ons aangedragen door Annamária, zij is lerares en kent József en het gezin goed.

Zijn ouders kwamen mee, en het was vooral moeder die het woord deed. Mede daardoor konden we eigenlijk moeilijk beoordelen hoe József is. De meeste andere jongeren uit het Studiefonds kennen hem wel. "Een aardige en nette jongen, die trouw naar school gaat. Handig ook, hij is altijd met techniek bezig. Het liefst sleutelt hij aan auto's of scooters". We besloten om József een kans te geven.

En we bezochten Bazsi op zijn stageadres

Augustus

Op 21 augustus maakten we de Studiebeurzen over naar de jongeren in het programma. Zo konden ze de noodzakelijke spullen aanschaffen voordat de scholen weer begonnen.

Op woensdag 31 augustus vertrekken we voor een langer werkbezoek naar Komló. (Zoals gebruikelijk aan het begin van het school- en studiejaar)

Reist u mee?

Woensdag

Met twee uur vertraging komen we aan op het vliegveld van Boedapest. Vanuit Engeland komen de moeder en het zusje van Szúcs Edit ook aanvliegen. (Wie is Edit ook alweer? In het jaar 2007 één van eerste kandidaten in het Studiefonds. Na acht jaar in ons programma te hebben gezeten was ze tandtechnicus. Omdat het voor Roma niet makkelijk is om in Hongarije een goede baan te vinden vertrok ze naar Engeland. Binnen een paar dagen vond ze daar een baan. Ze woont samen met Feri, is moeder van een zoontje (Bence) en een tweede baby is op komst. Edit is ook bestuurslid binnen onze stichting. Ze werkt nog steeds als tandtechnicus, drie dagen in de week.)

Moeder en zusje rijden met ons mee naar Komló. Onderweg genieten we van een lekkere maaltijd. We hebben het goed met elkaar, maar we merken ook het verdriet. Het valt voor veel ouders en familieleden niet mee als je kind in het buitenland woont. De banden binnen Roma families zijn hecht, en de verscheurdheid om zover van elkaar te wonen is zo voelbaar.

"Maar hier is geen toekomst" aldus moeder. Tja, die waarheid verzacht een beetje het verdriet.

Donderdag

Rekeningen betalen; dat is het eerste wat we in de ochtend gaan doen.

Alles is duurder geworden... het vastrecht van het water steeg van 783 naar 1074 Forint per maand (Voor Nederlandse begrippen nog niet duur maar het is toch een forse verhoging als je maar weinig inkomen hebt) De "servicekosten" binnen het flatgebouw zijn ook gestegen. Er is ook een verslag van de Vereniging van Eigenaren. Daarop is te zien wie een achterstand in het betalen heeft en ook het bedrag. Ook is te lezen dat bij drie wanbetalers het water is afgesloten.

Het ophalen van het huisvuil is ook duurder geworden.

We weten het; het is overall crisis. Maar wat moet dat hier worden?

We hebben een afspraak met Virág; onze student rechten. Het gaat haar goed. (Maar dat wisten we eigenlijk al) Over ruim 40 weken hoopt ze haar master te halen en wil dan graag handel en marketing gaan doen. Ze wil bedrijfsjurist worden. Ze heeft lang gedacht dat ze advocaat zou willen worden, maar sinds ze door bijbaantjes (o.a. bij de Lidl) "de handel" heeft ontdekt heeft dat haar bijzondere belangstelling.

Virág heeft vanuit de universiteit ook een extra beurs als beloning gekregen (wegens uitstekende prestaties), ter vrije besteding, en heeft dat besteed aan autorijlessen. En d.m.v. een bijbaantje heeft ze nog meer lessen kunnen nemen en kunnen afrijden. Dus haar rijbewijs heeft ze al mooi in de pocket.

Virág komt er wel.

We doen vlug wat noodzakelijke boodschappen en brengen een kort bezoek aan onze buurvrouw. Negentig jaar is ze, en ze is in het voorjaar lelijk gevallen en heeft een poos bij haar kinderen gelogeed om op te knappen. Ze is nu weer thuis, maar komt de flat nooit meer uit want traplopen gaat niet meer. (Er is geen lift) Ze heeft wat hulp van een buurman Gyuri, en van een nieuwe buurvrouw Zsuzsa. Ook met Zsuzsa maken we kennis. Ze is slechtiend, maar ze weet zich te redden.

Dan komt Renátó met zijn moeder. We nemen Renátó officieel op in het Studiefonds. (En ja, hij is wel degelijk Roma, al zou je dat afgaande op zijn uiterlijk niet zeggen) Renátó wil graag informatica studeren. Het is een slimme jongen, met een goede cijferlijst. Ook een sportief type, hij doet aan atletiek. Hij woont in de Kazinczy, en wie daar woont doet dat niet uit weelde. Renátó lijkt ons ook een jongen die een verbindende factor kan zijn binnen de groep. Hij heeft goede sociale vaardigheden.

Op ons verzoek komt ook "onze" Olivér ook langs, als Renátó en zijn moeder er zijn. Mooi om te horen en te zien hoe goed Olivér de regels van het Studiefonds kent.

"Eén keer per twee jaar mag je een nieuwe schooltas kopen, en dan de bon declareren. Op alle rekeningen moet duidelijk je naam staan en de bon moet goed leesbaar zijn. Ja, het klassengeld mag je ook van de beurs betalen, maar ook daar moet goed de datum, het bedrag en je naam op. Met een handtekening en een stempel van je mentor! Als je bonnen niet in orde zijn, dan krijg je geen geld. Je staat dan op pauze en je krijgt dan later één nieuwe herkansing. Echt maar één hoor.

We hebben een besloten groep op Facebook; daar komt alle informatie in. Wanneer je de bonnen in moet leveren, wanneer de nieuwe ondersteuning komt en of er uitjes zijn."

We zoeken contact met Csilla, via Messenger. Zij heeft twee weken geleden laten weten dat ze tot 10 september in Siofok vakantiewerk doet. Op 12 september wordt zij weer op de universiteit verwacht, dus we zullen haar nu niet ontmoeten.

Na het contact met Csilla komt Lili met haar moeder. Dat is wel een ander type meisje dan een Stella of een Virág.

Lili is geen hoogvlieger en ook niet erg ijverig. Maar ze hoeven ook beslist niet allemaal tandarts, jurist of econoom te worden.

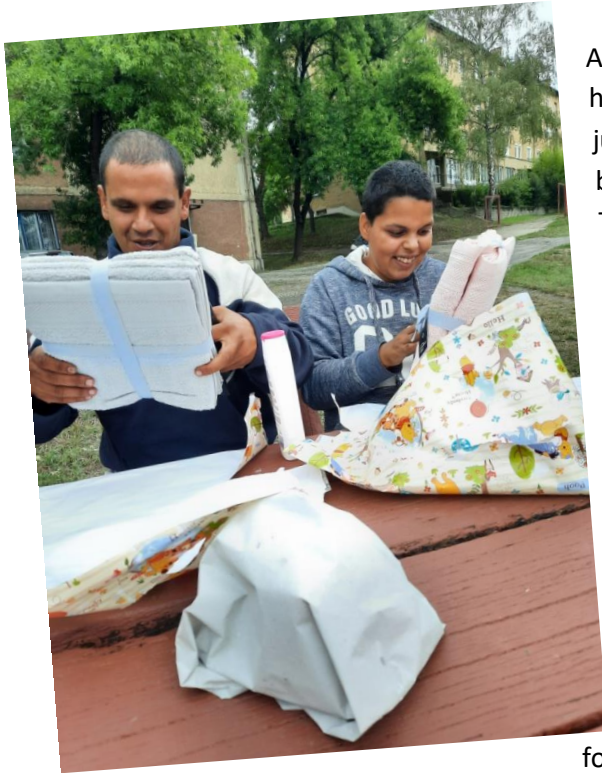
Lili gaat na de vakantie voor het eerst naar de middelbare school. Ze wil later of de verkoop of de verzorging in.

Lili is een sociaal meisje en weet zich te gedragen. Ze heeft ook een bepaald gevoel voor humor wat de groep wel kan gebruiken. We nemen haar op in het Studiefonds.

Nu lieve mensen, dit was de eerste volle dag in Komló. Morgen is er weer een dag...

Vrijdag

In de ochtend doen we eerst een vracht boodschappen voor Niki en Tibi. U heeft vast eerder over hen gelezen. Zij zijn een echtpaar met een verstandelijke beperking, daarnaast heeft Tibi ook psychische stoornissen. Zij leven van een kleine uitkering. Er is eigenlijk niemand die ze wat begeleiding geeft, dus er zijn altijd problemen. Onvoldoende voedsel in huis, water afgesloten etc.

Als we in september in Komló zijn vieren we altijd hun verjaardagen. (De één is jarig in mei, de ander in juli, maar dat maakt niet uit) We kiezen in het buurtwinkeltje allemaal een gebakje uit en Niki en Tibi krijgen een cadeautje. Wat een feest! Het vieren van hun verjaardagen is misschien nog wel belangrijker voor hen dan de vijf tassen met levensmiddelen.

Niki en Tibi hebben ook twee kindjes, die direct na hun geboorte zijn weggehaald. Wat een enorm verdriet betekent dat nog steeds voor hen. Al beseffen zij nu wel dat ze er zelf niet voor kunnen zorgen.

Niki en Tibi mogen de kinderen ook niet bezoeken, wel krijgen zij soms wat foto's toegestuurd. De foto's worden gehaald en iedere foto wordt uitvoerig met ons bekeken.

Na het kleine verjaardagsfeestje met Niki en Tibi lopen we terug naar ons onderkomen en uit de verte zien we haar al op de stoep zitten. Het oude vrouwtje, Gizi néni. Hoe oud ze is weet niemand. Feit is dat we haar al sinds 1998 (dus 24 jaar) kennen, en dat ze toen al een oud vrouwtje was. Ze was altijd armoedig gekleed (meestal in een huishoudschort) maar ze was wel schoon op zichzelf. En haar haren zaten altijd strak in een knotje. Twee maanden geleden vonden we haar al "ruiken", maar nu is het helemaal sterk. Ze zit in nachtkleding, en heeft een volle broek. Ze vraagt wat voor maand het is. "September". Ze schrikt ervan. Dan komt bijna de winter. Ze vraagt aan mij of ik schoenen voor haar heb, want ze heeft alleen maar deze slippers en de winter komt. Ik zeg dat we geen schoenen hebben, maar dat we die wel met haar kunnen gaan kopen. Maar dan moet ze eerst gewassen, want ze moet eerst naar de pedicure. We beloven haar dat we proberen een douche ergens beneden te vinden, en een pedicure die haar nagels kan knippen. Vandaag lukt dat niet, want we hebben andere afspraken. Maar we zien elkaar nog wel in de komende dagen. Ze geeft antwoord in de Beás taal, maar deze Zigeunertaal spreken we niet. Ze is ook al jaren slechthorend en heeft een zachte stem. Communiceren is niet altijd makkelijk, maar we begrijpen elkaar ook zonder woorden.

Wij gaan naar de bokscub. Een vrij nieuw initiatief in Komló. Evenals de dansgroep Fekete Láng opgericht om kinderen van de straat te houden. Let wel: de armste kinderen. Niet de kinderen wiens ouders een gewone sportclub kunnen betalen.

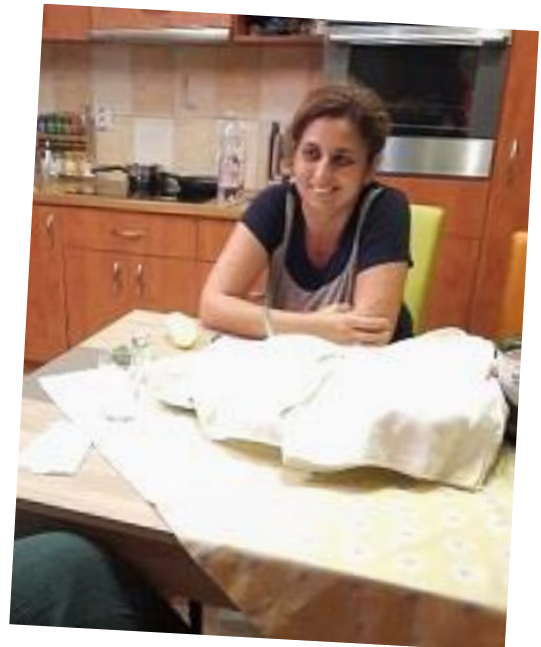

Kinderen leren ook wat "fair play" is.
Wat verliezen en winnen is.
Er wordt drie keer in week getraind.
Discipline is belangrijk; er wordt op je gerekend.

Voor veel temperamentvolle kinderen ook een uitstekende manier om wat van hun energie kwijt te raken. Maar wel volgens de regels... je mag er niet zomaar op los timmeren.

Pracht project. Zonder (politieke) subsidie. We sponsoren drie kinderen, zodat zij een jaar lang lid kunnen zijn.

We zijn door Annamária uitgenodigd voor de avondmaaltijd, bij haar thuis.
Lerares op een middelbare school, en hoofd van een bijlesprogramma. En zelf Roma.
Ze kent veel mensen in Komló, en alle jongeren in ons Studieprogramma. We spreken ze allemaal door.
Heel veel nieuwe dingen horen we niet, maar wel goed om ook onze indrukken en bevindingen met haar te delen. (Wij denken dat er bij Olivér thuis vaak geen eten is. Klopt dat? Is het zo dat bij Renátó thuis het moeder is die het gezin draaiende houdt? Wat is de vader van Józsi voor iemand?)
Na een gesprek met Annamária weten we ook weer heel duidelijk waar we het voor doen...

Zaterdag

Er wacht ons een drukke dag, en die begint vervelend. De douchemengkraan begeeft het.

In één winkel kunnen we zo'n onderdeel kopen in Komló, maar er moet ook nog een passende schroef in en die hebben ze niet in deze winkel. (De oude schroef is in de riolering verdwenen) Na twee adressen af te zijn geweest vinden we een passende schroef.

Tegen 12 uur zijn we bij Mecsek Bisztró in Komló. Alle jongeren in het Studiefonds konden kiezen uit drie mogelijkheden: of een persoonlijke ontmoeting, of mee uit eten op zaterdag in Komló of mee naar de escape room in Pécs op zondag. Een combinatie mocht ook.

Zeven jongeren hadden zich opgegeven voor het etentje, maar Józsi komt niet opdagen. Hij laat ook niets van zich horen.

Dat strookt niet met onze regels: als je je opgeeft voor iets, dan kom je ook. Mocht je op het laatst verhinderd zijn dan laat je dat weten. Dus we informeren bij Józsi. "Ik moet m'n vader helpen" We zeggen Józsi dat hij dat de volgende keer eerder moet melden, want we hadden op hem gerekend.

Het duurt lang voordat ons eten komt, maar dat geeft ook mooi de gelegenheid om bij te praten. Na het eten kijken we nog even op het plein in Komló, waar een optreden is.

Dan nemen we afscheid en gaan Wijny en ik naar het dorp Gyulaj; zo'n 50 minuten verderop.

Terwijl we onderweg zijn stel ik u nog even voor aan Ferenc. Studeert ICT in Pécs.

Ferenc is de nieuwste aanwinst voor het Studiefonds, en zal ook tevens de laatste jongere zijn die we opnemen in dat programma. Uit ervaring weten we, dat als het goed gaat met een jongere binnen het programma, hij/zij gemiddeld zo'n acht jaar in het programma blijft. Juist het meerderjarig commitment, in combinatie met de persoonlijke band die intussen wordt opgebouwd, is de kracht van het Studiefonds. De belofte die wij jongeren bij opname in het programma doen "Je mag zolang blijven in het programma totdat je uitgestudeerd bent - als jij je aan de

regels houdt" willen we waar kunnen maken.

Bij leven en welzijn zijn wij over acht jaar achter in de zestig...

We komen aan in Gyulaj.

En met een bijzondere reden.

Het begon allemaal maanden geleden: er kwam een e-mail van een ons onbekend echtpaar. Samenvattend: "Wij zijn nog nooit in Hongarije geweest, maar kunnen wij iets samen met u doen? Iets concreets. Uw naam hebben wij doorgekregen van E. van S.; hij zei dat u een betrouwbare organisatie bent. Wij denken aan voedselhulp in een arm dorpje. Wij zijn niet rijk, maar kunnen wel delen en geld verzamelen, en willen dit doen vanuit een christelijke levensovertuiging".

Hoewel bij ons grootschalige voedselhulp niet direct op ons lijstje staat besloten we toch tot een nadere kennismaking.

Want ja, wij kennen genoeg arme dorpen in Hongarije waar wat extra levensmiddelen welkom zouden zijn. Eerlijk gezegd het meest in N-O Hongarije, maar als de inkopen en de verdeling gedaan "moet" worden tijdens ons verblijf in Komló... dan springt het dorp Gyulaj daar wel uit. Er wonen zo'n 170 families, in veelal schamele onderkomens. Werkgelegenheid is er bijna niet.

In juni jl. kwam het echtpaar naar Veenendaal, en na alles doorgesproken te hebben spraken we af dat we op maandag 5 september levensmiddelen zouden inkopen in een grotere stad en dan in Gyulaj zouden verdelen. Tussen juni en september was er met István (de vertegenwoordiger van de Roma gemeenschap in Gyulaj) en de burgemeester al het nodige gecorrespondeerd.

Hoogtijd om nu alles goed met István door te spreken. Vandaag werd ook bekend dat het echtpaar € 3500,- beschikbaar heeft. Eerlijk gezegd zouden wij dat nooit uitgeven aan voedsel, maar dat is hun wens. Ook István schrikt van dat bedrag, maar we maken samen een zo goed mogelijke boodschappenlijst. Het is donker wanneer we weer naar Komló rijden; het is niet eens zo ver, maar wel 16 km door het onverlichte bos en maar deels verharde wegen. We doen er lang over.

Zondag

Wijny repareert de douchemengkraan en om 11 uur staan we schoon en fris bij de bushalte, met een zak sandwiches. We gaan met vijf jongeren uit het Studiefonds naar een Escaperoom in Pécs. Een klein uurtje met de bus, een half uurtje lopen en dan zijn we er. De sandwiches zijn intussen op en we doen ons eerst tegoed aan een groot glas limonade. Dan duiken we de Escaperoom in; die eigenlijk uit twee "rooms" bestaat. Boeiend om te zien wie van de jongeren de leiding neemt. Dat is Olivér. En eerlijk gezegd is hij ook de slimste. Van de meiden is Dóri het meest fanatiek en ook heel goed in rekenen.

Olivér en Dóri; na de escaperoom.

We wandelen nog door Pécs, nemen de bus terug naar Komló en het is alweer avond als we weer thuis zijn.

Wat is zo'n uitje met jongeren toch altijd goed voor de onderlinge band.

En we zien en horen dingen die we anders niet zouden zien of horen.

Maandag

We ontmoeten het Nederlandse echtpaar op de parkeerplaats bij de Lidl in Dombóvár. Banken zijn uit de auto gehaald, en we gaan steeds met 2 lege karren tegelijk naar binnen, om er met 2 volle karren weer uit te komen. Alles wordt zoveel mogelijk los in de auto's gepakt, om ruimte te besparen.

*Zo economisch mogelijk
inpakken*

Na 1,5 uur winkelen nemen we een kop koffie, en gaan dan naar de Tesco in Dombóvár. Daar gaan we met 4 karren naar binnen en krijgen we zelfs een eigen kassa toegewezen. Het boodschappen doen kost meer tijd dan gepland, dus we hebben geen tijd om wat te eten. Er is ook nog geld over. Maar de auto's zijn vol en we hebben alles voor 170 gezinnen. Om 2 uur komen we in Gyulaj bij het gemeenschapshuis aan. Er komen 7 mensen om te helpen. Alles wordt uitgeladen, op lange tafels gelegd en dan worden er 170 vuilniszakken gevuld. In iedere zak gaat: melk, macaroni, pasta, diverse sausen, thee, conserven, ham, salami, kaas, soep, snoep voor de kinderen en waspoeder.

Buiten vormt zich een lange rij.

Om 16.00 uur gaat de deur los en krijgt iedereen een zak levensmiddelen mee. De administratie wordt nauwgezet bijgehouden door de vrouw van István. Voor ieder gezin is er een pakket, en daar moet voor getekend worden.

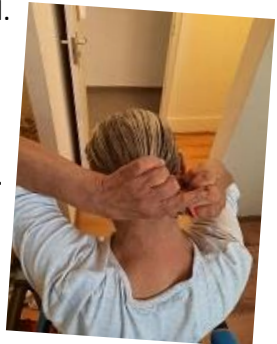
Het Nederlandse echtpaar had ook 50 Hongaarstalige Bijbels mee. Wie daarvoor belangstelling kon een exemplaar meenemen. Na een uur waren alle Bijbels op.

Hoewel wij nooit voor zo'n bedrag voedsel zouden uitdelen was het ook voor ons wel een bijzondere ervaring. Mensen die zo hun geloof handen en voeten geven komen we ook niet dagelijks tegen.

Na Gyulaj gingen we onderweg met z'n vieren wat eten. Het echtpaar ging terug naar hun verblijfsadres in Dombóvár en Wijny en ik gingen nog naar Oroszló. Om daar 6 zakken met voornamelijk nieuwe kleding op te halen, die we volgende dag mee zouden nemen naar het dorp Magyaregregy. Intussen was het alweer stikdonker, en het was ook nog zoeken in Oroszló. Laat in de avond zijn we terug in Komló. Het was een lange dag.

Dinsdag

Om half acht ga ik de straat op, met een tas met spullen om te douchen en schone kleding voor het oude vrouwtje, Gizi néni. Een wethouder heeft in een gebouw vlakbij een douche ter beschikking gesteld; hij komt om 9 uur met de sleutel. Maar dan moet ik Gizi néni eerst zien te vinden en haar zover zien te krijgen. Ik vind haar snel en ze kijkt nieuwsgierig in de tas die ik voor haar open houd. Ik vertel haar dat Szabolcs straks komt (Szabolcs is de wethouder) en dat we in zijn douche mogen douchen. Daar is lekker warm water! En kijk, alles zit in de tas. Ze knikt, neemt alles in haar handen, en lijkt vrij enthousiast. Totdat Szabolcs komt. Dan krabbelt ze terug. We pakken toch door... Szabolcs zegt dat hij niet mee naar binnen gaat, alleen de deur open doet. Hij zegt ook: "Conny heeft alles voor jou in de tas. Alleen zij gaat met je mee. Kom op nu!" Szabolcs, Wijny en ik kijken elkaar aan, met een blik van "nu doorpakken". Ik trek haar overeind, pak haar bij de arm en ze gaat mee. Wanneer we bij de douche staan glinsteren haar ogen. Ik mag haar helpen uitkleden, en de kraan aanzetten. Ze gaat onder de warme sproeier staan, maar is ook al erg vermoeid. Ik vraag of ik haar mag helpen, met wassen. Het mag. Ze is vuil, enorm vuil. Ik krijg haar niet in één keer schoon, maar ze is toch een stuk schoner dan ze was. Ik wikkel haar in handdoeken en zet haar op een stoel, droog haar rustig af en mag haar haren borstelen. Zelf doet ze haar haren weer op het bekende knotje. Ze sputtert even tegen wanneer ik haar vuile nachtkleding mee wil nemen. "Wij hebben een wasmachine, de zon schijnt, het is zo droog. Morgen komt het echt terug. Vertrouw me. En dan neem ik nog meer schone kleding mee. Morgenochtend kunnen we ook naar de pedicure; er is een afspraak. Dan gaan we met de auto!" Het is goed zegt ze.

We bedanken Szabolcs voor het gebruik van de douche. Ze krijgt nog een lekker kopje koffie van Wijny, en dan gaat ze uitrusten op het stoepje. Goed om te zien dat mensen nu niet meer met een grote boog om haar heen lopen!!!

Haar kleding stinkt vreselijk. Al het overige spul wat in de tas zat, en de tas zelf, gooien we weg. Onze hele ruimte stinkt. Haar kleding spoelen we uit en spoelen we uit. En dan een paar keer wassen in de wasmachine. De zon schijnt... morgen krijgt ze het schoon en droog terug.

In de middag gaan we naar Magyaregregy, een dorpje 12 km vanaf Komló. Dat was al afgesproken met Margit; de vrouw die zich voor de armen in het dorp inzet. Het Nederlandse echtpaar gaat ook mee, en heeft in overleg veel waspoeder en broodbeleg gekocht. Margit had gevraagd of we een klein kinderprogramma konden verzorgen; dat kon. We hebben nog "frutsels" die we cadeau kregen bij de grote voorraad boodschappen gisteren, we hebben nog ballonnen en we hebben een clownspak. Er is op ons gerekend: er is eten; er zijn zelfs vakaró's gebakken. De kinderen hebben tekeningen voor ons gemaakt.

Voor het eerst komen we met schemer ipv in het donker terug. We doen nog boodschappen voor morgen...

We voelen intussen hoe moe we zijn; de dagen zijn wel erg intensief. We besluiten dat het morgen onze laatste dag in Komló is. Met een pannenkoekenfestijn voor de kinderen en met Gizi néni naar de pedicure. En schoenen kopen.

Woensdag

Allereerst wil ik de schone kleding, en de nieuwe kleding, naar Gizi néni brengen en haar oppikken voor de pedicure. Ik kan haar nergens vinden. En waar ze woont wordt niet open gedaan. Is ze weg, of hoort ze niet dat er iemand aan de deur staat? (Ze is slechthorend)

Ik bericht Wijny dat ik intussen bij haar burens in huis zit en ik vraag de pedicure of ze wat later ook nog een plekje heeft. Tot 12 uur heeft zij de tijd.

De burens zijn aardige mensen, maar zeggen ook dat zij niet voor haar kunnen zorgen. "Ze heeft kinderen, die in de stad wonen. Maar haar zoon komt alleen de cheque van het pensioen 1 x in de maand ophalen". Na een half uur wachten, en nog eens rondlopen in de straat, geef ik het op.

Dit wordt geen pedicure... en dus ook geen schoenen.

We haasten ons naar de Baranya Víz, om het water wat we verbruikt hebben te betalen. Hoewel we nog wel wat water zullen gebruiken. Daarna langs onze 90-jarige buurvrouw, ze is ziek en moet toch echt wat drinken.

We vragen Bazsi en Lili uit het Studiefonds om vanmiddag te komen helpen met limonade inschenken, met het pannenkoekenfestijn. En of ze spullen naar beneden willen sjouwen. Dat willen ze. Er is contact met 4 Nederlanders en 1 Belg die allen in de regio wonen. Vanmiddag zullen zij allen thuis stapels pannenkoeken bakken en die rond half vijf naar de speeltuin komen brengen! Wat geweldig fijn!

Het is onze laatste dag in Komló, dus we moeten en willen ook nog wassen. Dan pakt de wasmachine opeens geen water meer. Dat kunnen we nu net niet gebruiken... Ik stuur een bericht naar Imre, een loodgieter. "Ik kom zo snel mogelijk" is zijn reactie. Zo snel mogelijk kan in Hongarije wel dagen duren, dat is echt een heel rekbaar begrip, maar hij is er binnen een uur. Het is de kraan in de muur die vervangen moet worden. Imre gaat in de stad een nieuwe halen. En binnen een uur draait de wasmachine weer! We vragen om de rekening. Omgerekend € 9,50, inclusief de nieuwe kraan en de reiskosten op de motor naar de stad. We geven hem bijna het dubbele, en een glas echte cola. "Dat is veel geld", zegt hij. Wij zeggen dat we enorm dankbaar zijn dat hij ons zo snel en zo vakkundig geholpen heeft, dat is ons veel waard. "Voor nu en nog eens" zegt Imre.

Wanneer de jongeren komen gaan we alles voor het pannenkoekenfestijn naar de speeltuin brengen. Krukjes, tafelkleed, nutella, poedersuiker, jam, bordjes, bestek, servetten, bekers, vochtige doekjes en vuilniszakken. Wijny, Bazsi en Lili gaan limonade kopen in de buurtwinkel en daar regelen ze ook de attenties voor de pannenkoekenbakkers.

De mensen die allemaal pannenkoeken gebakken hebben zijn keurig op tijd, met stápels pannenkoeken. Een aantal van hen is ook bereid om de pannenkoeken te beleggen, met wat de kinderen wensen. Deze hulp betekent veel voor ons!

Er komen zo'n 70 kinderen, er zijn ruim voldoende pannenkoeken, dus veel kinderen eten er twee of drie.

*Er komen ook volwassenen een pannenkoek eten.
Niki en Tibi. En vooraan op de bank zit "gekke Marie".*

*Gizi néni komt ook.
Ze bedankt voor alles.
Ik bedank haar voor het vertrouwen.*

De volgende ochtend vertrekken we tegen het middaguur naar een dorp vlakbij Boedapest. Maar we laten Boedapest voor wat het is. We rusten uit. De volgende dag gaan Wijny en ik weer naar huis.

Wat later in de maand komen er nog wat vragen van ouders en/of jongeren over het Studiefonds. Renátó vraagt of hij een nieuwe bril mag aanschaffen van de ondersteuning. Dat mag.

Eind september schrijft Csilla een bericht. "Ik heb besloten dat ik niet meer naar de universiteit ga, ik ga werken. Ik zal de laatste beurs terugsturen" Wijny en ik zijn erg teleurgesteld. Ze zit in het láátste jaar! Tot nu toe geweldige resultaten met alle tentamens e.d. Ze kan het makkelijk aan. In mei kan ze een afgestudeerd econoom zijn. Zit haar vriend hier achter? We weten het niet. Het is ontzettend jammer.

Oktober

Medio oktober moeten de jongeren hun rekeningen weer inleveren, alvorens zij hun nieuwe beursje ontvangen. Bij bijna allen is het in orde, alleen bij Olivér nog niet.

Eind oktober maken we € 100,- over naar de Sütni Jó Alapítvány: Alex werkt in een banketbakkerij, en hij leert in zijn vrije tijd (in een ruimte bij zijn huis) arme kinderen brood bakken. En dat is een investering voor hun hele leven! Ter plekke mogen de kinderen een deel van het brood meteen opeten, de rest mag mee naar huis worden genomen.

Maar ook hij kampt met gestegen energieprijzen waardoor het project stuk dreigt te lopen.

Verder komen er veel hulpvragen, vooral om geld, uit Komló binnen; van individuele personen en/of gezinnen. Hier geven we geen gehoor aan. Dan is het eind zoek. Wel noteren Wijny en ik de namen en adressen. Mochten er weer Nederlanders in de buurt van Komló zijn die wat extra's willen doen (b.v. in de vorm van levensmiddelen of kleding) dan hebben we een heel lijstje.

November

Morgen, 16 november, hopen Erna Slok en ik voor een kleine week naar Boedapest te gaan. Gewoon voor vakantie. We gaan naar een concert, en we gaan van de stad genieten. Maar we hebben ons ook aangemeld om een dag vrijwilligerswerk te doen bij de Vitamin Kommandó . De organisatie Vitamin Kommandó helpt daklozen in Boedapest. Met belegde boterhammen, flesjes water, vitaminen tabletten en dekens. Vitamin Kommandó draait geheel op vrijwilligers, er zijn veel jongeren (veel studenten) die helpen. Het is ons streven om die dag zo'n 300 pakketjes met broodjes te maken voor daklozen, en om een voorraad vitaminen tabletten aan te schaffen. Hetgeen we aanschaffen t.b.v. de daklozen gaan we betalen met pinpas van de stichting. Fijn dat dit mogelijk is! Halleluja!

Als Erna en ik weer terug zijn gaan Wijny en ik maar weer eens nadenken over een passende attentie voor Kerst voor de jongeren in het Studiefonds.

Uit Lied 973

Om voor elkaar te zijn uw oog en oor, te zien wie niet gezien wordt, niet gehoord, en op te vangen wie zijn thuis verloor, halleluja.

Om voor elkaar te zijn uw hand en voet, te helpen wie geen helper had ontmoet: wie dorst of hongert wordt getroost, gevoed, halleluja

Bedankt voor uw aandacht!

15 november 2022

Conny van Tuil

Vakaró voor Komló

---

toekomst voor jonge Roma

Stichting Vakaró voor Komló

Hazelaar 20

3904 LZ Veenendaal

Telefoon: 0318-548952 of 06-16122409

Gekwalificeerd als ANBI - Bankrekening: NL 85 INGB 0004404521

E-mail: vakarovoorkomlo@ziggo.nl